

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1748. usque ad
Annum 1752 - Cum Supplemento ad Ann. 1742. 1745. 1746. & 1748

Luxemburgi, 1754

L [i.e. XLIX]. De tollendis abusibus ab Oratoriis privatis, quæ sunt in
domibus Laicorum. 2. Junii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74772)

L. De tollendis Abusibus ab Oratoriis privatis, quæ sunt in domibus Laicorum.

Epistola Encyclica ad Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Polonia.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Controver-
sæ circa
Oratoria pri-
vata vigen-
tes, & Po-
lonorum
Præfatum
vota, Ponti-
ficis decla-
rationes ex-
poscunt.

Eas, licet
minus nece-
sarias, edere
intendit Pon-
tiffex, quò
majus aucto-
ritatis pon-
dus habeant.

Oratoria
privata in
Episcoporum
adibus ex-
tracta jam
uique a
prioribus
Ecclesiæ Ex-
culis.

Magno cum animi Nostri dolore a Nobis intellectum est, nonnullas in Diocesis vestris controversias ac molesta dissidia, propter Oratoria privata, insurrexisse; quibus præcidendis cum omnis per vos cura ac diligentia adhibita fuerit, non modò optato fine frustra sitis, sed & in aliorum offensionem incurritis, vobisque eam acquisiveritis reprehensionem & notam, quasi nimio rigore adhibendo modum excedatis: optari proinde a vobis, ut per hanc Sanctam Sedem certæ vobis regulæ indicentur, ad quarum normam, sublatis abusibus, privati Oratorii Privilegium exerceri debeat; idque ad eum finem, ut, cum Ordinationes vestre Pontificia auctoritate nostra munitæ fuerint, non solum ab omni malevolentium censura immunes evadant, verum majus semper eisdem honoris, atque æstimationis pondus accedat. Licet autem vestrae hujuscemodi petitioni satisfacere facillimè potuissimus, illos vobis libros indicando, tam in quibus de hujusmodi materia doctrina traditur Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum Decretis conformis, quam alios etiam, quorum Scriptores, dum de privatis Oratoriis agunt, ea Sanctæ Sedis Decreta vel dissimulant, vel ignorant, quæ assertionibus eorum omninò opponuntur; Nihilominus, cum Nos Venerabiles Personas Vestras præcipuo ac speciali affectu prosequamur, per Encyclicam hanc Epistolam nostram, qua fieri poterit brevitate, tum eorumdem Decretorum nostrorum, tum nostram hac super re mentem, sensusque aperiemus: quibus quidem, præter obedientiam, quæ eisdem debetur, ratione auctoritatis, a qua, velut a fonte dimanant, aliud etiam nescio quid majoris ponderis inest, materiæ ipsius nomine, quæ eorum objectum est, quæque in quæstione versatur; cum omnis hujusmodi res ab Apostolicis Privilegiis dependeat, quorum explicatio privativo jure Summis Pontificibus reservata est, cumque eadem præcipuum normam desumere debeat ex intentione illius, a quo concessio facta est, cujus sensus concedenti semper, quam alii cuilibet notior esse debet; adeo ut quidquid a vobis secundum ea, quæ in Encyclica hac Epistola nostra continentur, ordinabitur, & statuetur, id pro exequendis Summorum Pontificum præscriptis præstitum esse dicendum sit; cujus rei gratia Apostolicorum Delegatorum qualitatem, & auctoritatem Fraternalitibus Vestris additam esse censendum est; quam etiam, quatenus opus sit, Nos ipsarum præsentium Litterarum tenore Vobis ad hujusmodi effectum concedimus, & impertimur.

§. 1. Nihil sanè expositum Nobis est, quod ad ea pertineat Sacella, quæ in Episcopaliibus Palatiis vestris habetis, pro Missa, vel per vos, vel per alios celebranda, aliæve quapiam sacra Functione, quæ officii ac dignitatis vestræ propria sit, obeunda; de quibus latè disserere Nobis perfacile esset, nisi hoc a proposito nostro alienum foret. Quare duo tantummodo vestra Sacellorum exempla indicabimus, quæ Episcopi in proprio Episcopio a publicis Eccl-

fis distincta, ac separata habebant, in quibus Sanctum Missæ Sacrificium celebrabant. Horum primum Sacellum est Sancti Cassii Episcopi Narniensis, de quo S. Gregorius in *Homilia 37. super Evangelia* narrat, quod licet gravi morbo opprimeretur, in Oratorio Episcopii sui Missas fecit, tam ut propriæ, quam ut eorum, qui illum visitatum adveniebant, devotioni satisfaceret. Alterum exemplum est S. Johannis Eleemosynarii Episcopi Alexandrini, qui, sicut in Actis ipsius a Leontio scriptis deprehenditur, illos coarguens, qui, Missam nondum peractâ discedebant, quum ipse ad eandem celebrandam in publicam Ecclesiam se conferebat, dicere in more habebat: *Ego propter vos descendo in Sanctam Ecclesiam, nam poteram mihi met facere Missas in Episcopio.* Prædictum exemplum legere est apud Thomassinum de veteri, ac nova Ecclesiæ disciplina part. 1. lib. 2. cap. 93. num. 6., Alia exempla in Opere de Oratoriis privatis inscribo cap. 6. collecta reperiuntur (quod opus novissimè a Johanne Baptista Gattico Canonico Lateranensi Romæ in lucem editum est) per quæ Episcoporum jus circa Sacella in propriis Episcopaliibus Palatiis habenda validis fundamentis innixum comprobatur.

§. 2. Huic quidem juri Sacrum Tridentinum Concilium nulla ratione derogavit; quippe quod tantummodo *Sess. 22. de observandis, & evitandis in celebratione Missæ*, propter multa, quæ parum decenter fieri identidem contingebat, Episcopis præcepit, ne Secularibus, ac Regularibus Missam celebrare permitterent *privatis in Domibus, & extra Ecclesias, aut Oratoria publica, quæ Divino cultui destinata essent; quod nullam cum Cappellis, quæ in Episcopaliibus Palatiis sunt, rationem habet, quam hæc sub privatarum domorum nomine nunquam cenferi possint.* Id pluries a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium ejusdem Concilii Tridentini Interpretum, in aliquot ejusdem Resolutionibus, validis rationibus innixis, declaratum est, quas Nos in nostro de Sacrificio Missæ Tractatu retulimus *Sess. 2. §. 45. & seq. Latine Edit. Patav.*; Nos enim, tunc etiam cum in *minoribus* constituti, opus aliquod inscriberemus, illud præcipuè Nobis gloriosum duximus, ut nulla in parte a Romanæ Curie Tribunalium Sententiis recederemus, quibus ut plurimum a Pontificiis Oraculis auctoritatis robur accedit.

§. 3. Illud tantummodo de hujusmodi Episcoporum Privilegio dici poterat, quod, cum idem ad Sacella, quæ in Episcopis sita sunt, restringeretur, nullo modo Episcopis favere poterat, tum cum iidem extra proprias domos versarentur, cum Visitationem obirent, sive cum iter haberent; adeo ut, cum vel Missam celebrare, vel eidem interesse vellent, ad publicas Ecclesias se conferre cogentur, vel a locorum Ordinariis veniam petere, ut sibi liceret, vel Missam celebrari facere, vel ipsi eandem celebrare, in illa habitatione, in qua forte diversarentur.

§. 4. Verùm recol. mem. Prædecessor Noster Bonifacius Papa VIII. in Decretali sua: *Quoniam Episcopi, de Privilegiis, in Sexto*, male factum reputans, Episcopos sine rationabili causa Missam quotidie non celebrare, aut eidem non interesse, eisdem concessit, ut etiam extra propriam Diocesim Altari portatili, seu viatico uterentur: *Præsenti Constitutione indulgemus iisdem, ut Altare possint habere viaticum, & in eo celebrare, aut facere celebrari ubicumque absque*

Concilium
Tridentinum
de aliis Ora-
toriiis priva-
tis decernens
nihil detra-
hit Sacellis
Episcopopo-
rum.

Sed nihil
etiam statuit
de eorum fa-
cultatibus
extra Aedes
Episcopales,
& extra
Diocesim.

Privilegium
Altaris viati-
ci ubique eri-
gendi Epi-
scopis con-
cessum a Bo-
nifacio VIII.

interdicti transgressione illis permittitur celebrare, vel audire Divina. Dignum animadversione verbum est, Ubicumque, quod quidem procul dubio loca etiam, quae extra Diocesim sita sunt, comprehendit.

Eo uti possunt etiam sine licentia Ordinarii Localis, & post Concilii Tridentini, & Pauli V. decreta.

§. 5. Praecipuum etiam animadversionem dicitur Congregationis Concilii Resolutiones merentur, cum ad Quaesitum eidem propositum, num videlicet Episcopus, qui extra propriam Diocesim est, ad utendum Privilegio Altaris viatici, petere ejus rei veniam ab Episcopo Locali teneatur; minime eum teneri respondit; alioqui frustratorium Bonifacii VIII. Privilegium fuisset; quoniam illius Pontificis aetate antiquum Jus in suo vigore perstabat, cui, quemadmodum mox dicitur, a Concilio Tridentino postea derogatum fuit, secundum quod Episcopi facultatem concedebant Missam in privatis domibus celebrandi. Similiter, cum eidem Congregationi alterum Quaesitum propositum fuisset: num Privilegio per Bonifacium VIII. Episcopis concessio, vel Tridentinum Concilium, vel Pontificis Pauli V. Decretum, de quo pariter mox dicitur, praedictum ullum attulissent; nihil pariter Privilegio illi detractum fuisse respondit; cum tam in Concilio, quam in citato Decreto, sublata quidem Episcopis facultas fuerit, qua aliis licentiam in privatis domibus Missam celebrandi concedere possent, verum nequaquam juribus illis expoliati remanserint, quae proprias personas respiciunt, quaeque eorumdem dignitatis, atque characteris propria sunt. Praedictae Resolutiones a Nobis referuntur in nostro Tractatu de Sacrificio Missae Latinae editionis Patavinae Sect. 2. §. 42., nec non in Commentariis bon. mem. Cardinalis Petra ad Constitutiones Apostolicas tom. 4. super Constitutione 2. Urbani V. num. 15. & seq., & a Gattico in recenti ejusdem Tractatu de Oratoriis domesticis in tit. de usu Altaris portatilis cap. 12. num. 1. & seq.

Non tamen extra domum propriae habitationis, sive in sua, sive in aliena Diocesi.

§. 6. Tam verum est, quam quod verissimum, nullam rem majus praedictum Privilegiis asserere, quam abusus eorumdem; quod quidem satis superque pro vero comprobatum fuit, etiam in casu hujus Privilegii Altaris portatilis, quod concessum Episcopis est, & quod post Concilium Tridentinum, ac Paulinum Decretum illatum remansit. Certis indicis compertum fuit, quosdam Episcopos eodem abuti, qui, vel intra, vel extra Diocesim, ad Laicorum se domos conferebant, atque in iis, vel ipsi Missam celebrabant, vel, ut ibidem plures celebrarentur Missae, faciebant, idque nulla necessitate urgente, sed ad eum tantum finem, vel ut proprium Privilegium ostentarent, vel ut Laicorum petitioni satisfacerent. Cum hujusmodi inconvenientis notitia ad Concilii Congregationem pervenisset, non praetermisit hujusmodi excessum prohibere, ejusdemque abusus corrigendi curam Archiepiscopis committere, si quando factum in locis eorum jurisdictioni subjectis contigisset. In Codicibus Actorum, seu Regestis Congregationis praedictae lib. 48. Decretorum fol. 471. Resolutiones ipsae referuntur. Quia tamen nihilominus malum invalerebat, a felicis recordationis Praedecessore nostro Clemente Papa XI. die 15. Decembris 1703. sequens Decretum publicatum fuit, in quo postquam inconveniens expositum fuit, nimirum: *Episcopi etiam in aliena Diocesi extra Domum propriae habitationis in privatis Laicorum Domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut per plures e suis Cappellanis vivificam Christi Hostiam immolant, ad remedium gradus fit: Ad abusus hujusmodi eliminandos &c. Sanctissimus Dominus Noster &c. expresse declarat, Episcopis, & his majoribus Praelatis, etiam Car-*

dinalatus honore fulgentibus, neque sub pretextu Privilegii clausi in corpore Juris, neque alio quocumque titulo, nullo modo licere extra domum propriae habitationis, in domibus Laicis, etiam in propria Diocesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiam si Diocesani consensus adhiberetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missae Sacrificium celebrare, sive celebrari facere.

§. 7. Magni hujus Pontificis menti ille tantummodo finis in hoc propositus fuit, ut abusus tollerentur, numquam autem ut recto Privilegii usui quidquam detraheretur. Et quia relata verba prohibitiva, utpote nimis ampla, & effrenata, cuiquam praeberere ansam poterant affirmandi, non licere Episcopis uti Privilegio Altaris portatilis, tum cum vel Diocesim visitant, vel iter faciunt, aut alia justa de causa extra residentiam sunt, atque in Laicorum domibus morantur, illato de hujusmodi sermone in Congregationibus, quae sub Innocentio XIII., immediato Clementis ejusdem Successore, habitae fuerunt, quarum Nos tunc in minoribus existentes, a Secretis fuimus, & opportunum factu judicatum est, ut ea, quam mox subjicimus, Declaratio feret, quae postea inserta fuit in ejusdem Innocentii Litteris incipientibus: *Apostolici Ministerii*, quas idem Pontifex pro constituendo in Hispaniarum Regnis bono Ecclesiasticae disciplinae regimine condidit, quasque etiam ejusdem Successor Benedictus XIII. in forma specifica confirmavit, & ut in omnibus locis pro regula, ac norma haberentur, in Appendice Concilii Romani a se celebrati voluit insertas; ipsam vero declarationem inter ejusdem Concilii decreta retulit Tir. XV. Cap. III., in quo quidem Concilio Nos quoque ad Sacrorum Canonum Interpretationem adhibiti fuimus. Declarationis verba Nos etiam hic libenter apponimus: *Declaramus, quod, cum in praedicto Decreto, de Clementis XI. sermo est, statuatur, non licere Episcopis extra domum propriae habitationis, in domibus Laicis erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missae Sacrificium celebrare, sive celebrari facere; hujusmodi prohibitio intelligenda non sit de domibus, etiam Laicis, in quibus ipsi Episcopi forte, occasione Visitationis, vel itineris, hospitio excipiantur; ut nec etiam quando Episcopi in casibus a jure permixtis, vel de speciali Sedis Apostolicae licentia, absentes a domo propriae ordinariae habitationis, moram idcirco faciunt in aliena domo pro modum similis habitationis; his enim casibus licita iis erit erectio Altaris ad effectum praedictae celebrationis, non secus ac in domo propriae ordinariae habitationis.*

Scd si in aliena domo re vera moram traxerit, etiam hospitio & itineris causa, possunt.

§. 8. Optimum factu judicavimus in Encyclica hac Epistola Nostra exponere Vobis haec, quae ad Fraternalitates Vestras praecipue pertinent, nimirum quantum Vobis concessum est quoad Sacella, seu Cappellas, quae in Episcopaliibus Palatiis vestris sunt; quantum item Vobis in alienis domibus, & extra vestram Diocesim facere permixtum est; causas etiam Concessionum, ac Privilegiorum indicavimus, necnon eorumdem abusus, atque abusum prohibitiones apposuimus; tum ut Vos discrimen agnoscat, quod intercedit inter Cappellas Episcopaliium Aedium vestrarum, per quas non minus spirituali consolationi, & commodo vestro, quam dignitatis vestrae decori provideatur, & privata Oratoria in domibus Laicorum, sive intra, sive extra Diocesim vestram, in quibus aliquando Vobis, pro praecipuo fine hujusmodi commodi, & consolationis vestrae, Privilegio Altaris erigendi, ac celebrandi, vel celebrari faciendi, uti licet; tum vero etiam, ne forte, cum Vos contra abusus privatorum

Praemissarum Regularum usus.

Oratoriorum in domibus Laicorum invigilare debeatis, redargutioni obnoxii sitis, quod alienos in aliorum domo defectus dum corrigitis, interim vestrae domi, atque in propria agendi ratione excessus adhibeatis. Ideoque ad privatorum Oratoriorum propositum, quae in Domibus Laicorum sunt, gradum facientes, aliqua praemittimus.

De Oratoriis privatis in domibus Laicorum exstant monumenta, tum primis, tum posterioribus Ecclesiae Saeculis.

§. 9. Primum quidem est, privatorum Oratoriorum in dictis domibus usum ab antiquo tempore repetendum esse; cum constet, Apostolos Sacra Mysteria privatis in domibus celebrasse, eumque morem persecutionum tempore servatum fuisse, quemadmodum Christianus Lupus in suis notis ad *Canones Trullanos* appositè animadvertit. Alterum autem, privata Oratoria in domibus Laicorum, subsequenter etiam saeculis fuisse, cum persecutiones jam cessassent; cum in *Sacramentario Gallicano*, quod *Mabilionius tom. 1. Musae Italici* impressum edidit, *Collecta* legatur, quae recitanda erat in Missa, quae celebrabatur in domo cujuscumque; nec ad hujusmodi quidem assumptum alia deficiunt probationes, quas Nos in *Tractatu nostro de Sacrificio Missae sect. 1. §. 10.* cum cura colligere studuimus. Tertium porro est, de tollendis hujusmodi Oratoriis privatis in domibus Laicorum, seu potius facultatibus Missam in ipsis celebrandi, pluries cogitatum esse. Nihil de Justiniani Novella 58. dicemus, in qua, ne in domesticis Oratoriis celebraretur, lege interdixit, tantummodo permittens, ut in eisdem oraretur; nihil praeterea de *Novellis 4. & 15. Leonis Sapientis*, qui prohibitionem suscipit, asserens, adeo tunc privata Oratoria multiplicata fuisse, in quibus Missae celebrarentur, ut non solum optimates, sed mediocri etiam conditionis homines, in suis domibus eadem haberent. Quod verò spectat ad ea monumenta, quae proxima temporibus nostris sunt, satis erit illa indicasse, quae in dicto *Tractatu de Sacrificio Missae loco superius citato* a Nobis allata fuerunt.

De iis abrogandis sepe cogitatum.

Ad eorum erectionem, & usum Episcoporum licentia semper requisita fuit.

§. 10. Quartum, quod licet fere semper in Laicorum domibus privatorum Oratoriorum usus habitus fuerit, in quibus Missa celebrabatur; semper tamen Episcoporum licentia necessaria fuit: Ad quam concedendam ipsi valde faciles plerumque erant: *Missarum sollemnia non ubique, sed in locis ab Episcopo consecratis, vel ubi ipse permiserit, celebranda censemus.* Verba sunt *Can. Missarum de Consecrat. dist. 1.* Haec autem facultas, propter quam interdum factum est, ut Oratoria domestica, licet frustra, prohiberentur, multo magis in usu fuit in Ecclesia Orientali, ob id potissimum, quod in Ecclesiis Graecorum non nisi unicum Altare erat, & postquam una super ipso Missa celebrata esset, altera per eundem diem celebrari minime poterat. *Balsamon in Commentariis ad Canones Trullanos* testatur, quod sine ulla alia formula, impertita ab Episcopo consebatur Sacerdoti licentia celebrandi Missam in privatis Laicorum Oratoriis, quoties super Mappis ab Episcopo consecratis celebraret.

Sed hæc facultas a Concilio Tridentino Episcopis adempta est; ideoque ad solum Romanum Pontificem devoluta.

§. 11. Postremum autem, quod dicimus, illud est. Quum, post varios sermones in Saecro Concilio Tridentino hac de re habitos (quod Concilium, tam magna cum Polonici Regni gloria, tanto plausu acceptatum fuit, opera Cardinalis Osii, & Nuntii Commendonii, in magno Conventu habito coram Rege Sigismundo Augusto, quemadmodum in ipsius Concilii Historia per Cardinalem Pallavicinum conscripta *lib. 24. cap. 13. videre est*) in *sess. 22. in Decreto de observandis, & evitandis in celebratione Missae*, sequenti modo statutum, & ordinatum fuerit: *Neve patiantur, de Episcopis*

sermo est, *privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad Divinum tantum cultum dedicata Oratoria, ab iisdem Ordinariis designanda, & visitanda. Sanctum hoc Sacrificium a Secularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi, cum adjecta derogatione cuilibet privilegio, exemptioni, & consuetudini, non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque; ex eo factum esse, ut non amplius Episcopis facultas sit concedendi usum Oratoriorum privatorum in domibus Laicorum, causa in iisdem Missam celebrandi; cum licentia, quae ab ipsis daretur, celebrandi Missam in Oratoriis privatis, nequam stare possit cum præcepto a Concilio eisdem ipsis imposito, ne id permittere debeant; ac proinde prædictum Jus ad Sanctam Sedem devolutum fuisse, quoniam circumstantiæ temporum, & Oratoriorum privatorum in Laicorum domibus dilatio minime permittentur, ut eadem profus abolerentur. Atque hujusmodi semper fuit Conciliaris Textus intelligentia, quam tradidit Congregatio Concilii, privata ejusdem interpres; quæque etiam a fel. record. Prædecessore nostro Paulo Papa V. in Epistola Encyclica anno 1515. ad omnes Episcopos expedita, approbata fuit; quæ quidem Epistola tum apud varios Auctores, tum etiam in citato *Tractatu nostro de Sacrificio Missae sect. 2. §. 42.* impressa reperitur. Et in ea quidem alia quæcumque Verborum Concilii intelligentia reprobat, multaque de irreverentia erga Missæ Sacrificium dicuntur, cui nimia Episcoporum facultas in concedenda licentia sine ulla limitatione, aut cautela, non parum fomenti præbebat. Denique in eadem ita concluditur: *Facultatem hujusmodi licentias dandi, ipsius Concilii Decreto, unicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reservatam.**

§. 12. Postquam Jus concedendi Oratoria in privatis Laicorum domibus Sedi Apostolica reservatum fuit, dici vix potest quantum curæ, ac diligentiae adhibendum sit pro recto ejusdem moderamine. Qua de re in Archivo Congregationis Concilii, cujus olim Secretarii munus Nos ipsi, antequam ad majores Dignitates ascenderemus, plures per annos gessimus, authentica documenta reperiuntur. Hæc tandem pro lege statuta fuerunt, quemadmodum ex formulis Litterarum in forma Brevis, quæ conceduntur, colligere licet: Oratorium scilicet parietibus, per quos ab omnibus aliis domesticis usibus segregetur, extructum esse debere; idem prius vel ab Episcopo, vel ab alio, cui ipse vices suas delegaverit, visitandum esse, inspiciendi gratiâ, num decens, & aptè compositum sit, & num aliquid eorum, quæ necessaria sunt, in eodem desit; ut Episcopus sit, qui celebrandi Missam licentiam impertiatur, & quod licentia hujusmodi secundum rationabile illius arbitrium perduret; nec plures in die, sed unica tantum Missa in Oratorio celebretur; & quod hæc Missa celebretur a Sacerdote vel Seculari, vel Regulari, dummodo Secularis ab Episcopo approbatus sit, Regularis autem licentiam habeat a suo Regulari Superiore; ne Missa celebrari possit diebus solemnibus Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini Nostri JESU CHRISTI, & aliis solemnioribus diebus, quos inter etiam enumerantur dies Epiphaniæ, & Ascensionis Domini, Annuntiationis, & Assumptionis Beatae Mariae Virginis, Omnium Sanctorum, necnon Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, ac Titularis Ecclesiae Locum: Exprimuntur personæ, quarum præsentia necessaria est, ut in privato Oratorio Missa celebrari possit; alia item, quæ, dum supra-

Providæ Leges a S. Sede præscriptæ pro Oratoriis privatis erectione, & usu.

dictis presentibus Missa celebratur, eidem interesse possunt, & Ecclesiastico precepto satisfacere; denique declaratur, omnia sine Parochialium iurium preiudicio fieri debere.

Ampliores concessiones, quoad numerum Missarum, diesque, & horas, quibus celebrari valeant.

Ad peculiares quaestiones decreta edita.

Indultarium presentia requiritur pro celebratione Missae in Orat. priv.

Indultarii distinctius discernuntur ab iis, quibus solummodo conceditur, ut Missam ibi audiendo, satisfaciant Praecepto.

Indultarii censentur ii, quibus inscriptae sunt Litterae Apostolicae.

Nisi aliter in corpore Brevis dispositively statuatur.

§. 13. Atque haec sunt, quae in consuetis privatorum Oratoriorum Brevis continetur. Quaedam vero alia expediri contingit Brevia, quae extraordinaria sunt; ut quum, exempli gratia, iustis cuiuspiam de causis concessio fit, ut secundam Missam celebrari facere possit, vel, ut eadem aliquanto citius, aut aliquanto serius eo temporis limite, seu termino celebraretur, qui in Rubricis praefixus est; vel etiam in diebus exceptis; & alia huiusmodi. Cum autem interdum tam circa Brevia privatorum Oratoriorum prioris speciei, quam circa alia, ac generatim super omnibus controversiae exortae sint; Apostolica Sedes per huiusmodi occasiones opportunis rationibus super hoc providere non pratermisit.

§. 14. In ordinariis Brevis, ut plurimum duobus Coniugibus licentia conceditur faciendi, ut in privato Oratorio Missa celebretur; exprimiturque, ut Missa celebrari possit tum iisdem presentibus, tum eorum filiis, consanguineis, atque affinibus, qui una cum ipsis in eadem domo habitationem habent. Numquam exorta difficultas est, an, cum aut Vir, aut Uxor Missae interfunt, si consanguinei, & affines, qui in eadem domo habitant, praesentes pariter adint, Ecclesiastico precepto diebus Festis satisfaciant; id tamquam tutum, ac Brevis litterae cohaerens habitum est. Summa autem difficultatis eodem semper rediit, ut dispiceretur: num, cum neuter Coniugum adit, sed unus ex consanguineis, aut affinibus in eadem domo habitantibus, posset eo iubente in privato Oratorio Missa celebrari; & num alii, qui in domo illa habitant, consanguinei, & affines, eandem audientes Festo die, Ecclesiastico precepto audiendi Missam satisfaciant. In hoc autem divisae de more Auctorum opiniones erant; verum cum huiusmodi difficultatis punctum in Congregatione Concilii die 3. Decembris 1740. in causa, cuius inscriptio erat *Marsiceni Oratorii*, propositum, ac discussum esset; decisum fuit, non posse in privato Oratorio Missam celebrari, nisi Indultarium presentia ibidem haberetur; quod idem est ac si dicatur, Viri, vel Uxor, ad quos Breve directum erat; quemadmodum in rom. 9. Resolutionum Concilii anni 1740. ad pag. 89. & seq. videre est.

§. 15. Cum autem Decreti huiusmodi facta Nobis relatio esset, idem per Nos sub die 7. Januarii 1741. confirmatum fuit; ac praeterea demandatum, ut in huiusmodi Brevis, in quibus certis quibusdam, ac determinatis personis concessio fit, ut unam in privato Oratorio Missam celebrari facere possint, quae Missa pro filiis, consanguineis, & affinibus valeat, maioris claritatis gratia, subiecta clausula adiungatur: *Volumus autem, quod nati, ac consanguinei, & affines praedicti unam dicitam Missam, vobis quidem presentibus, audire tantummodo, nunquam vero celebrari facere audeant.* Ut autem, quae Indultaria personae sint, facile agnosci posset, sine quarum presentia Missa celebrari non potest, neque, qui eandem audit, precepto satisfacit; adiunximus, ut pro Indultariis personis illae haberentur, quae in Fronte, seu Inscriptio Brevis nominata forent, cum ad eandem ipsas Breve dirigatur.

§. 16. Nos ab huiusmodi norma minimè recedimus; verum quia aliqua interdum in corpore Brevis persona nominatur, qua praesente, conceditur, ut Missa celebrari possit, & quod alii affines, consanguinei, vel familiares eam-

dem audientes, precepto satisfaciant, etiam praedicta persona in Fronte Brevis minime nominetur; hinc est, quod, firma semper ea regula manente, ut possit in privato Oratorio Missa celebrari, dum aliqua ex Indultariis personis adsit, quae in Fronte, seu Inscriptio Brevis nominatur; dicimus, posse Missam celebrari, etiam si nulla earum personarum praesens adit, quae in Fronte, seu Inscriptio Brevis nominatur, dummodo illa praesens sit, cui in Brevis corpore nominatum & expressè facultas tribuitur, ut possit in privato Oratorio tum cum ipsa adsit, facere ut Missa celebraretur.

§. 17. Atque ut res exemplo magis pateat: Datur Viro & Uxori facultas faciendi, ut in privato Oratorio Missa celebratur, atque ad hos Breve dirigatur. Hic autem Vir superstitem habet Matrem; haec vero in Fronte, seu Inscriptio Brevis minime nominatur; verum cum in Brevis corpore dicatur, quod ipsa quoque Mater eandem Missam celebrari facere possit, & valeat; id sufficiens est, ut solà Matris praesentia adhibita, Missa in Oratorio celebrari possit, etiam si Mater in Fronte, seu Inscriptio Brevis nominata non sit. Quae haecenus dicta sunt, in huiusmodi generis Brevis indicantur; verum cura Nobis erit, ut in posterum feliciter etiam, & sine ulla confusione exprimentur.

§. 18. In consuetis sive ordinariis Brevis, solemnes, quemadmodum dictum est, dies excipiuntur, quos inter Natalis Christi Domini dies recensentur, in quo tres a quolibet Sacerdote Missae celebrantur. Interdum illi, qui privati Oratorii Breve habet, extraordinarium Breve conceditur, in quo eidem, valetudinis causa, Missam domi audire diebus etiam exceptis permittitur. Cum autem in huiusmodi Brevis de unica tantum Missa sermo fit; orta difficultas fuit: num possent die Natalitio a Sacerdote, qui in ipso celebrabat, tres Missae celebrari, de quo cum Nos eo tempore, quo Concilii eiusdem a Secretis eramus, peculiarem Dissertationem conscripsissemus, atque in lucem edidissemus, sub die 13. Januarii anni 1725. resolutum a Congregatione fuit, quod a Sacerdote tres Missae celebrari possent, quemadmodum rom. 3. Theauri Resolutionum pag. 109. & seq. & pag. 116. videre est.

§. 19. Reliquum est, ut de Sacris Functionibus dicatur, quae in iis Oratoriis fieri possunt, quae in domibus privatorum sunt, & in quibus non plures, quam unam tantum Missam celebrari permittitur, nisi cum forte cuiuspiam ex speciali gratia concessa facultas esset faciendi, ut secunda celebraretur. Quod ad Baptismatis Sacramentum attinet, jam in Viennensi Concilio sub Pontifice Clemente V. decretum fuit, ne Baptismus in aliis locis conferri posset, praeterquam in Ecclesiis, in quibus Sacri huius Lavacri Fontes reperiuntur, nisi cum casus necessitatis adesset, aut cum de Regum, vel Principum filiis ageretur, quemadmodum in Clementina unica de Baptismo, & ejus effectu, videre est.

§. 20. Quod autem Sacramentum Poenitentiae respicit, jam in Rituali Romano sub Titulo de Sacramento Poenitentiae, cum de Sacerdote sermo fit, qui Confessiones audit, statutum fuit: *In Ecclesia, non autem in privatis adibus, Confessiones audiat, nisi ex causa rationabili, quae cum incidit, studeat tamen id decenti, ac patenti loco praestare.* Rituale a Pontifice Paulo V. confirmatum fuit. Et magnus Ecclesiasticae disciplinae Instaurator Sanctus Carolus Borromeus tum in Instructio Sacramenti Poenitentiae, tum in Monitis ad Confessarios,

Exemplum eius rei affertur.

2. Si permittatur celebratio Missae diebus excipi solitis, in Navitate Domini celebrari poterunt tres Missae.

3. Baptismus, extra calum necessitatis, ministrari nequit in Oratorii privatis, praeterquam filiis Regum, ac Principum.

4. Nec Poenitentiae Sacramentum, extra casum, jure permittitur, non obstantibus Privilegiis Regularium.

atque in primo suo Provinciali Mediolanensi Concilio, id inculcare non prætermisit, quemadmodum in Actis Ecclesiæ Mediolanensis, editionis Civitatis ejusdem *part. 1. pag. 11., part. 4. pag. 520., eadem part. 4. pag. 761., & pag. 773.* videre est; *pag. autem 775.* Superioribus Regularium inculcat, ut id a Subditis eorum exactè adimplendum curent. Cum autem a prædictis Confessariis Regularibus prolata in medium facultas esset audiendi ubique Confessiones Fidelium, quam sibi ea ratione asserabant, quod in Pontificis Clementis X. Bulla: *Superna* nulla loci limitatio fieret; idem ipse Pontifex declaravit, *nullam facultatem* (in prædicta Constitutione sua) *fuisse tributam Regularibus audiendi Confessiones Sacramentales in privatis domibus, ac proinde minime licere eisdem Regularibus cujusvis Ordinis &c. Sacramentum Pœnitentiæ administrare in domibus privatis extra casus a Jure permisso.* Quod Decretum cum Præfatis Fagnani subscriptione editum, variis in locis impressum est; ut in Appendice ad Synodum Fulginatensem, quæ a bon. mem. Josaphat Baptistelli Civitatis ejusdem Episcopo anno 1722. celebrata fuit.

§. 21. Quod pertinet ad Communionem Paschalem, quæ ab unoquoque Catholico Paschalis tempore recipienda est, ex præscripto tum Decreti Concilii Lateranensis in *Cap. Omnis utriusque sexus, de pœnitentiis, & remissionibus,* tum Concilii Tridentini *sess. 13. cap. 8. can. 10.,* nemo est, qui ignoret, præceptum hoc in propria Parochiali Ecclesia adimplendum esse, aut in alia Ecclesia cum proprii Episcopi, vel Parochii licentia, secundum varias Diocesum consuetudines. Porro fel. record. Prædecessor Noster Paulus Papa IV. Fratribus Minoribus privilegium concessit, ut Sacram Eucharistiam omnibus Christifidelibus in eorum Ecclesiis distribuere possent, exceptâ tamen die Paschalis Resurrectionis; atque hoc privilegium a sanctæ memoriæ altero Prædecessore Pio Papa V. *per communicationem,* ut dicitur, ad omnes Regulares extensum fuit.

§. 22. Verùm quia, secundum præcedentem Eugenii IV. Constitutionem, Paschale tempus, intra quod Communionis præceptum adimplendum est, a Dominica Palmarum initium habet, ac Dominicâ in Albis terminatur; cum exortum dubium fuisset, num licitum Regularibus foret intra præscriptum eorumdem dierum terminum Sacram Eucharistiam Fidelibus in eorum Ecclesiis distribuere; resolutum fuit, die Paschalis nemini distribui posse, ne illis quidem, qui intra Sanctiorem Hebdomadam Paschali præcepto in propria Parochiali Ecclesia satisfecerint; posse quidem Regulares aliis Paschalis temporis diebus Fideles in eorum Ecclesiis Sacram Eucharistiam reficere; hac tamen conditione, ut Communionem refecti scirent, non ideo se a præcepto illo exemptos esse, ut Paschalem in propria Parochiali Ecclesia Communionem recipere deberent. Illustria Congregationis Concilii Decreta sunt quibusdam in Causis, Senonensi videlicet, Burdegalsensi, & Mechliniensi, quæ a Nobis in nostro *de Synodo Diocesana Tractatu lib. 7. cap. 42. num. 3.* relata sunt.

§. 23. Extra Paschalem vero Communionem, cum in Sacro Tridentino Concilio *sess. 22. cap. 6. de Sacrificio Missæ,* quæ subijcimus verba legantur: *Optaret quidem Sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis Fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarent, quò ad eos Sanctissimi hujus Sacrificii fructus uberius perveniret, non defuit qui ex iisdem verbis deduceret, quòd certè & clarè inde consequatur, ut in*

privatis Oratoriis, quando in ipsis celebrandi Missam facultas est, distribui Eucharistia possit iis, qui Missæ præsentibus adsunt; neque ad hoc præstandum ullo particulari Indulto opus sit. Super hujusmodi quæstionis capite Nos in *nostra Institut. 34. §. 3.* differuimus, inter eas, quas tum, cum Bononiæ resideremus, Ecclesiæ illius Archiepiscopatum gerentes, publicavimus, quas quidem Institutiones cum Italico Sermonem edidissimus, postea Romæ latinè reddita, atque impressæ sunt. Ibi autem expositam paulo ante opinionem retulimus; verum aliam esse subjunximus, quæ Episcopi licentiam requirit, ut qui domesticum Oratorium domi habet, dum Missæ in eodem interest, communicare possit. Hujusmodi opinio tum bono rerum ordini, tum Romanæ etiam consuetudini, sive praxi, coherens Nobis visa est; ac proinde ordinavimus, ne in privato Oratorio recipi Communio posset ab iis, qui in eodem Missæ interfunt, quam vel Secularis Sacerdos, vel Sacerdos Regularis celebraret, nisi vel nostram, vel Generalis Vicarii nostri licentiam obtinuisset.

§. 24. Neque etiam in præsens voluntas Nobis, aut ratio est, cur ab hoc Systemate recedamus. Siquidem, cum Nos in magna illa controversia, super Communionem illis distribuenda, qui Missæ præsentibus cum sint, eandem petunt, quæ aliquot ab hinc annis in Italia exorta fuit, postquam Tridentini Concilii verba retulissimus, atque eorum zelum commendavissimus, qui inter Sanctæ Missæ celebrationem Communionem recipiunt; Ecclesiasticos quoque Pastores excitavissimus, ne Eucharistico cibo illos fraudarent, qui ejusdem famelici forent; cum inquam animadvertissimus, ejusmodi circumstantias dari posse, in quibus vel temporis, vel loci ratione, Episcoporum prudentia opportunum factu existimet, Sacram Eucharistiam etiam illi, qui Missæ interfuit, minime distribui; eo magis quod, juxta præsentis temporis disciplinam, libera eidem facultas patet, ut eandem alio loco, atque alio tempore recipere possit; ordinavimus, ut in hoc debita proprii Superioris præcepto obedientia præstari deberet; cui qui morem gerere reculasset, nimis manifestum indicium præbuisset, quàm parum animo dispositus ac paratus esset ad Altaris Sacramentum recipiendum; quemadmodum in Litteris nostris, quarum initium est: *Certiores effecti,* & quæ in Bullario nostro *tom. 1. nu. 64.* leguntur, videre est.

§. 25. Atque hæc sunt, Venerabiles Fratres, quæcumque in Encyclica hac Epistola nostra Vobis exponere opportunum existimavimus: a quo quidem satis intelligetis, quod, legendis & considerandis Apostolicis Litteris concessionum Oratorii, Decessorum nostrorum Decretis, harum Congregationum Resolutionibus, quæ a Nobis etiam in præsentia confirmata sunt, nullus amplius litibus, & controversiis locus reliquus sit. Verum quia Vos illud fortasse Nobis responsuros arbitramur, optimè quidem hæc omnia habere, verum eò difficultatem redire, quod quæcumque decreta atque ordinata sunt, minime observantur; ne grave vobis sit, hoc per Nos reponi, quod si inobservantia ex neglecta Brevium lectione, & consideratione, aut ex ignorantia Decretorum, & Pontificiarum resolutionum, originem habet; Nos quidem in hoc nunquam culpandi erimus; idque nunc maximè, postquam, in grave sententia licet ætate nostra, & multis ac difficillimis curis affidè Nos prementibus, in Encyclicam hanc Epistolam nostram, quidquid hac super re scire opus erat, inferere non detrectavimus.

Rectus disciplina ordo postulat, ut hac in re Episcoporum statuta observentur.

Præmissorum Decretorum expositio omnem ignorantiam excusationem de medio tollit.

S. Communio Paschalis in Ecclesia Parochiali sumenda est.

Regularibus vetitum, in die Paschalis S. Eucharistiam distribuere in eorum Ecclesiis non Parochialibus.

Non tamen id vetitum aliis diebus intra terminum Paschale, salvo implemento Præcepti in Parochiali Ecclesia.

In Oratoriis privatis, extra Communionem Paschalem, licebit S. Eucharistiam sumere, si Episcopi licentia accedat.

1751.
Eadem in
Dioecesanis
Synodis, &
Episcoporum
Edictis
publicanda
sunt.

§. 26. Quod si Vos etiam id prestare curabitis, ut in Dioecesanis Synodis vestris, in vestris item Edictis, quae a Vobis pro bono Dioecesis vestrae regimine publicantur, Pontificiorum Decretorum, ac Resolutionum desuper indicatarum observantiam inculcatis; duplex inde bonum exabit, ut, & vivam in Vobismetipsis eorumdem memoriam teneatis, atque ab aliis, aut ignorantiam expellatis, aut eandem, utpote crassam deinceps atque supinam, inexcusabilem reddatis. Hanc agendi rationem ac normam tenuerunt, atque in praesentia tenent nostri Italiae Episcopi, qui aut Pontificiorum Decretorum, quae super privatis Oratoriis condita sunt, Summam in Synodis suis inferuerunt, aut in Appendice ad ipsas Synodos eadem Decreta per extensum adjunxerunt, quemadmodum in Synodo anno 1724. a bon. mem. Cardinali de Via Arimini habita, in altera anno 1726. celebrata a bon. mem. Cardinali Pignattelli Archiepiscopo Neapolitano, atque etiam in ea, quae anno 1736. habita fuit a Ven. Fratre nostro Annibale Cardinale Albano, Sabinensi tunc temporis Episcopo, atque in aliis multis, videre est.

Indultariis
etiam de-
monstranda,
cum inter-
minatione
amissionis
Privilegii.

§. 27. Non ex eorum numero Nos sumus, quibus persuasum sit, omnia in nostra tempora inconvenientia incidere, atque ea praesentibus diebus contingere scandala, quae nunquam praeteritis temporibus evenerint. Satis superque pro certo habemus, ea, quae hodie sunt, alio tempore accidisse. Ac ne a proposita re longius recedamus, illud dicemus, quod si hodie sacrae leges ad privata Oratoria pertinentes a Sacerdotibus violantur, propter praesidium, quo nituntur, Magnatum Seculi, apud quos Cappellani munere interveniunt; idem nono etiam Saeculo eveniebat, cum S. Agobardus tunc temporis Archiepiscopus Lugdunensis, de eadem re queratur in suo Tractatu de Privilegio & jure Sacerdotii cap. 11. Non tamen idcirco vobis Sacerdotalis constantia, atque animus deponendus est. Pia ac religiosa Polonorum Natio est; & si quando aliquis abusus in privatis ejusdem Oratoriis contingat, cum id Magnati, cujus in domo commissus, aut introductus est, notum fiat, rationes adducendo, & ostendendo, quod per abusus privilegii amittitur; sperare est, ipsum omne suum inobedienti Cappellano praesidium certo sublaturum. Et si quando infortunium accideret, ut hac ratione finis non obtineretur; praesto vobis semper spiritualia arma sunt, quibus contra Cappellanum uti potestis. Fortasse autem si hac ratione factum esset, quum primum de inconvenienti rescitum fuit; pace omnium dicemus, res non eo progressuras fuisse, in quo nunc statu sunt, sicut ex recursibus ad Nos delatis notum factum est, quorum causa ad Encyclicam hanc Epistolam nostram conscribendam animum adduximus.

Et contra
Cappellanos
inobedientes
procedendum
etiam
per censuras.

§. 28. At enim inconvenientia a Privilegiatis, & Exemptis proficisci vos fortasse dicturos praevidemus, nimirum a Regularibus, de quibus in praedicto recursum ad hanc Sanctam Sedem factio plura insinuantur. Nos autem id vobis dicimus, nulla privilegia, nec exemptiones esse, quae impedire possint, quominus abusus exterminentur.

Exempti
quoque pra-
missa obser-
vare tenen-
tur.

§. 29. Habebant sine dubio Regulares privilegium Altaris viatici, & ut super eodem Altari Missam, ubicumque locorum forent, sine ulla Episcoporum licentia, celebrare possent, quemadmodum in Decretali Honorii III. in Cap. In his, de privilegiis, videre est; a quo deinde privilegio fiebat, ut Missam possent celebrare etiam in domibus laicorum, sive super Altari viatico, sive super Altari fixo, etiam si laicus privilegium Oratorii privati minime haberet;

propter eam rationem, quod privilegium celebrantis suum vigorem haberet, licet celebrationis locus minime privilegiatus foret. Verum cum Sacrum Tridentinum Concilium in citata sess. 22. in Decreto jam citato de observandis, & evitandis in celebratione Missae, Episcopis praecipisset, ne permitant, ut in privatorum domibus Missae celebrentur a Secularibus, aut a Regularibus quibuscumque, eisdemque dedisset facultatem procedendi, tamquam Apostolicae Sedis Delegatos, contra refractarios: Ut Delegati Sedis Apostolicae; atque omnibus privilegiis, exemptionibus, & consuetudinibus contrariis, cujuscumque generis essent, derogasset: Non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque; hinc necessario conlequitur, Sacrum Concilium Tridentinum tam praecedentibus Altaris viatici privilegiis derogasse, quam facultati Missam in privatorum domibus, sine Episcopi licentia, celebrandi; atque ulterius Episcopum, tamquam Sedis Apostolicae Delegatum, contra inobedientes procedere posse, etiam si exempti sint; nullum vero amplius esse privilegium, vel exemptionem, quae obstat, quaque impediatur, quo minus abusus tollantur.

§. 30. Nihil autem valet ea, quae a quibusdam promovetur, assertio, videlicet, Concilium privilegio, de quo agitur, minime derogasse, eo quod illud in corpore Juris inclusum sit; etenim Sacrum Concilium Tridentinum iis etiam derogare privilegiis consuevit, quae in corpore Juris inclusa sunt, nullam etiam de his expressam mentionem faciendo, sed simpliciter aliquid contrarium ipsis determinando, generali adjecta ad contraria privilegia derogatione; quemadmodum celebris Praesul Fagnanus in cap. Nonnulli num. 42., & seq. sub tit. de Rescriptis amplè demonstrat.

§. 31. Quod si forte quis hoc unquam objiceret, concessum saepe ab Apostolica Sede fuisse, atque etiam nunc, post Tridentinum Concilium, Altaris viatici usum concedi; Fraternalibus vestris notum esse debet, hujusmodi privilegium in iis locis concedi, ubi Ecclesiae non sunt, aut si sunt, talis Haereticorum potentia est, ut in eisdem Catholici non sine gravi periculo ad audiendam Missam convenire possint. Uno verbo praecise necessitati providetur; quod quidem, ut optime perspicitur, ab eo, de quo agimus, casu, plane diversum est.

§. 32. Gregorii XIII. Decessoris nostri privilegium legite, quod anno 1580. Fratribus Ordinis Praedicatorum Provinciae Polonicae concessit, quod Bullarii Religiosae illius Familiae tom. 7. pag. 192. insertum est: In quibusdam Civitatibus, Oppidis, & locis Provinciae Poloniae tanta haereticorum potentia, & impietas existit, ut Catholicos impunè opprimant, nec istam Catholicis Missas in Ecclesiis, quarum raritas in illis partibus existit, audire tuto liceat. Nos supplicationibus tuis in hac parte inclinatis, tibi, ac pro tempore existenti Ordinis Fratrum Praedicatorum Provinciae Poloniae Priori Provinciali, ut licentiam, & facultatem distis Professoribus Alvaria portatilia habendi cum debitis reverentia, & honore, super quibus in domibus Nobilium Civitatum, & Incolarum Civitatum, Oppidorum, & locorum distae Provinciae, in quibus vel Ecclesia desunt, vel tanta est haereticorum potentia, & impietas, ut impunè opprimant, in locis ad hoc congruentibus, & honestis, per se ipsos Missas in praesentia Personarum Catholicarum celebrare possint, in casibus necessitatis tantum, ita quod eis ad culpam nequeat imputari, concedere valeatis, Apostolica auctoritate tenore praesentium de speciali gratia indulgemus.

1751.
totum super
hoc edito-
rum.

Privilegia in
corpore juris
clausa,
etiam sine
speciali men-
tione, a
Trid. Syno-
do abrogata.

Altaris vi-
atici Indultum
pro locorum
necessitati-
bus tantum
conceditur.

Tenor Privi-
legii Fratri-
bus Praedica-
toribus con-
cessi pro lo-
cis, in qui-
bus Ecclesiae
desunt, &
Haereticis Ca-
tholicos opp-
rimunt.

1751.
Decretum
Clementis
XI. de Privi-
legiis Regu-
larium, de
usa Orato-
riorum Pri-
vatorum, de
facultatibus
Episcoporum
differē sta-
tuit.

§. 33. Legite item jam superius citatum Clementis XI. Decretum, quod, majoris etiam commoditatis vestrae gratia, hic annexum vobis transmittimus; etiam si, tum cum illud conditum fuit, prater publicationem ejusdem Romae factam, ad Ordinarios per loca, tam intra, quam extra Italiam, transmissum fuisse sciamus. Ab ipso autem, absque eo quod nostris rationibus, & animadversionibus Nos idem roborandum suspiciamus, (quod quidem facere Nobis in proclivi esset, cum praestantiorum, inter Pontificii Juris peritos, Auctorum assertiones ubique in promptu sint,) manifeste cognoscere poteritis, subsistat necne amplius portatilis Altaris privilegia, quae Regularibus concessa fuerunt, & num a Tridentino Concilio eidem fuerit derogatum. Cognoscetis, num permissum Regularibus sit, secundum in privato Oratorio cuiquam concessio Missam celebrare, cum prima jam celebrata est, nec pro secunda hujusmodi Missa peculiare Indultum adest. Cognoscetis, num in praedictis privatis Oratoriis licitum eidem sit, vel ante Auroram, vel post Meridiem, Missam celebrare, num celebrare eandem possint diebus iis, qui in Indulto excipiuntur. Cognoscetis demum, num, exemptione non obstante, contra delinquentes procedendi potestas vobis sit. Licet autem nulla omnino hujusce rei necessitas sit, illud Nos in praesentia Decretum confirmamus, ac Fraternalitatem vestrarum cura committimus, ut pro exacta ejusdem observantia invigiletis; cum minime commendatione dignum sit ad Sedem Apostolicam recurrere, inconvenientia exponendo, nisi prius adhibita cum vigore ea remedia sint; quae ab ipsa Apostolica Sede contra hujusmodi inconvenientia subministrata fuerunt.

§. 34. In eo, qui ad Nos factus est, recursa, alterius etiam inconvenientis mentio fit, quod scilicet, sine licentia vestra, Regulares exorcizent; de hoc tamen nihil dicitur, utrum per vos, aut in Synodis vestris, aut in vestris Edictis decretum fuerit, ne ullus Sacerdos, vel Secularis, vel Regularis exorcizare audeat, sine in sua, sive in aliena Ecclesia, sive intra, sive extra Conobium, quin prius a vobis approbatus sit, atque ita, quin ante licentiam a vobis obtinuerit. Hoc illud est, quod praestari debet, quodque ab Episcopis praestari solet, quemadmodum apud Clericatum de Sacramento Ordinis decis. 19. num. 42., ubi Episcopales Synodos affert, videre licet. Quod si nihilominus, postquam a vobis, tam in hac materia, quam in alia Oratoriorum privatorum, quantum in vobis est, praestitum fuerit, vestra nihilominus praepcepta violabuntur, ac poena a vobis imposta & inflictae negligenter; nequaquam certe Nos Officio nostro deerimus, ut totam auctoritatem nostram in favorem vestrum interponamus; cum nihil antiquius Nobis sit, quam ut Episcoporum, qui Fratres nostri sunt, jura facta tecta serventur. Interim tam Fraternalitibus vestris, quam Populis cura vestrae commissis Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum ex Arce Gandulphi die 2. Junii 1751.
Pontificatus nostri Anno Undecimo.

Decretum Felicis recordationis CLEMENTIS
PP. XI. circa celebrationem in Oratoriis
privatis, emanatum 15. Decembris 1703.

Nonnulli Episcopi, & complures Regulares, sub praetextu privilegiorum, ea sibi licere putant, quae prohibita sunt; siquidem Episcopi etiam in aliena Diocesi, extra domum propriae habitationis, in privatis Laicorum domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut plures e suis Cappellanis vivificam Christi Hostiam immolari; Regulares vero in quibusdam Magnatum, seu aliarum Nobilium personarum privatis Oratoriis, quae certis quandoque ex causis a Sede Apostolica concedi solent, celebrare audent, vel plures Missas, quam in iis sit indultum, vel absque praesentia personarum, quarum contemplatione gratiosa concessio emanavit, vel extra debitas horas, & post meridiem, vel illis etiam diebus, quibus per Constitutiones Diocesanas, aut etiam Decreta Sacrae Congregationis Concilii, celebrari prohibetur, aut quae in ipsis Indultis Apostolicis excipiuntur, quo minus in illis celebrari possit; aut etiam Altari portatili uti non verentur; in Sacramentum Sacramentum contemptum, ac Sancti Sacrificii irreverentiam. Quamobrem, ad abusum hujusmodi eliminandos, & ad instaurandam venerationem tremendo Mysterio debitam, Sanctissimus Dominus Noster, ex unanimi Voto S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, inherendo declarationibus aliis hac de re editis, expressè declarat: Episcopis & his majoribus Prelatis, etiam Cardinalatus Dignitate fulgentibus, neque sub praetextu privilegii clausi in corpore Juris, neque alio quoquo titulo, nullo modo licere, extra domum propriae habitationis, in domibus Laicis, etiam in propria Diocesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiam si Diocesani consensus adhiberetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missae Sacrificium celebrare, sive celebrari facere. Ac pari modo in Oratoriis privatis, quae per Sanctam Sedem concessa fuerint, non licere Regularibus cujusvis Ordinis, aut Instituti, seu Congregationis, etiam Societatis Jesu, aut etiam cujuscumque Ordinis Militaris, etiam S. Joannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiam si essent Episcopi, in iis celebrare in diebus Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Christi Domini, aliisque anni Festis solemnioribus, ac diebus in Indulto exceptis. In reliquis vero diebus, praedictis Regularibus, & Sacerdotibus quibuscumque, etiam Episcopis, in praesentis Oratoriis celebrare non licere, ubi jam unica Missa, quae in Indulto conceditur, fuerit celebrata; super quo celebraturus teneatur diligenter inquirere, & de eo se optime informare; atque illa etiam in casibus praemissis celebrari nequeat post meridiem; demandando ulterius, & declarando in omnibus casibus, personas quascumque dictas Missas audientes nullatenus praepcepto Ecclesiae satisfacere. Quo vero ad Altare portatile, iterum inherendo declarationibus supradictis, censuit, licentias, seu privilegia concessa nonnullis Regularibus in Cap. In his, de privil. ac per aliquos Summos Pontifices aliis Regularibus communicata, utendi dicto Altari portatili, in eoque celebrandi absque Ordinarium licentia, in locis, in quibus degunt, omnino revocata esse per idem Concilium Tridentinum, atque idcirco eosdem Regulares prohibendos, ne illis utantur, ac mandandum, prout praesentis tenore mandat Episcopis, aliisque Ordinariis locorum, ut contra quoscumque contravenientes, quamvis Regulares, procedant, etiam tamquam Sedis Apostolicae Delegati, ad penas praescriptas per idem Sacrum Concilium in dicto Decreto sess. 22. cap. unico, usque ad Censuras

Regularibus non licet, contradicente Episcopo, exorcizare, etiam in propriis Ecclesiis, & Conobis.

Dat. die 2. Junii 1751.

late Sententia; tributa etiam iisdem facultate per hoc Decretum, ita procedendi, perinde ac si per Sanctam Sedem specialiter concessa fuisset: & ita Sanctitatis Suae declarat; & servari mandat &c.

L.

De his, quae vetita sunt Hebraeis habitantibus in iisdem Civitatibus, & Locis, in quibus habitant Christiani.

Epistola Encyclica ad Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Poloniae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Poloniae Nationis zelus pro Catholica Religione puritate semper curavit.

Complures ex Polonia Sancti, & Beati.

Concilia adversus haereses, & libertatem conscientiae habita.

Providae Leges editae ad comprimendam Judaeorum licentiam.

Hi tamen paulatim ob-

Quo primum supremae Dei bonitati complacitum est, ut Sanctae Catholicae Religionis nostrae primordia in Poloniae Regno constituerentur, quod circa decimi saeculi finem sub Praedecessore nostro Leone VIII., Ducis Miecslai, & Conjugis Dambrowkae Christianae operam, contigisse, apud Dlugoss Annalium vestrorum Scriptorem lib. 2. pag. 94. litteris consignatum est; ab eo usque tempore pia semper ac devota Polonorum Natio adeo constans in suscepto Sanctae Religionis proposito persistit, adeo ab omni Secularum genere abhorruit, ut, licet illae nihil intentatum reliquerint, ut in Regnum istud introductae suam ibidem sedem statuerent, atque in eodem suorum errorum, haereseum, vel pravarum opinionum semina dispergerent, eo fortius Polonorum constantia sese illarum conatibus opposuerit, & luculentiora magis fidelitatis suae praebuerit testimonia.

§. 1. Sanè, quod ad propositum hoc nostrum aptissimum, & per se multo maximum habendum est, non modo gloriosa illa Martyrum, Confessorum, Virginum, Virorum sanctitatis fama insignium, quibus in Poloniae Regno nasci, enutriti, & mori contigit, memoria est, quae in sacris Ecclesiae Fastis recensetur; sed & complurium ibidem Conciliorum, ac Synodorum celebratio, quae feliciter ad exitum perducta sunt, & quibus magna cum gloria de Lutheranis victoria reportata est, qui omnes rationes ac vias experti sunt, ut sibi aditum, receptumque in idem Regnum pararent. Jam vero tum magnum Petrocoviense Concilium, quod sub Magno Praedecessore, & Concive nostro Gregorio XIII., Praefule Lipomano Episcopo Veronensi, & Nuntio Apostolico eidem praesidente, celebratum fuit, in quo tanta cum Dei gloria libertas conscientiae, quae in Regnum illud aditum, ac domicilium quarebar, praescripta fuit; tum demum amplum illud Synodale Constitutum Provinciae Gnesnensis volumen, in quo ea omnia litteris consignata sunt, quae a Polonis Episcopis utiliter, & sapienter acta, ac provisa fuerunt, ut in Populis regimini eorum commissis Christiana Religio adversus Judaicam perfidiam illibata servaretur, licet temporum conditio ferat, ut iisdem Urbibus, atque Oppidis, tum Christiani, tum etiam Judaei contineantur, haec quidem luculentissime, atque evidentissime comprobant, quantam, quod ante dictum est, Polonorum Natio ex eo sibi laudem comparaverit, quod Sanctam Religionem a Majoribus suis ante tot saecula susceptam saram semper studuerit tectamque servare.

§. 2. Cum multa eorum capita sint, de

quibus dudum mentionem fecimus, de nullo, praeterquam de novissimo, merito est, quod conqueri debeamus: adeo ut vel cum metu illud exclamare cogamur: Mutatus est color optimus. Sanè tum ex iis, quae per graves, ac fide dignas Personas, Polonicarum rerum peritas Nobis fuerunt exposita, tum ex querelis eorum, qui in Regno sunt, quique zelo ducti, ad Nos, atque ad hanc Sanctam Sedem recursum habuerunt, notum Nobis factum est, adeo isthic Judaeorum numerum multiplicatum esse, ut aliquot Loca, Civitates, atque Oppida, quae, ut ex ruinis constat, muro ante propè circummunita erant, quaeque, ex antiquis Tabulis, sive Regestis, magno Incolarum Christianorum numero frequentata fuisse apparet, diruta modò, situ, & squalore foeda, ac magno Judaeorum quidem numero referta, Christianorum autem quasi planè destituta reperiantur. Praeterea esse aliquot in eodem Regno Paracias, quarum Populus cum non leviter diminutus sit, ac proinde redditus earum minor effectus, prope jam in eo sint, ut ab eorum Parochiis deferantur. Ad haec omnem utiliorum mercium negotiationem, qualis liquorum, atque etiam vini est, ab eisdem Judaeis teneri, ipsos ad exercendam publicorum reddituum procuracionem admitti, conductas insuper ab eisdem Cauponas, Praedia, Pagos, Possessiones haberi, per quae in miseris Christianis homines, qui in rustica arte censentur, herilem potestatem nacti, non modò eos immiti, & inhumano imperio ad labores, atque opera duriter exercent, atque ad immanium onerum vecturas compellunt; sed penas etiam imponunt, quibus ad verbera quoque, & plagas in corpore ferendas coguntur. Quo fit, ut illi infelices ab auctoritate hominis Judaei, tamquam subditi de nutu, & potestate Domini, dependant. Qui licet in hisce poenis insurgendis Christiani Administri operam uti teneantur, penes quem facultas eisdem puniendi sit; cum tamen hic Viri Judaei, qui Dominus est, mandata exequi necesse habeat, eidem ne ab officio removeatur, tyrannica illius imperia adimplenda sunt.

§. 3. Praeter publicas aures procuraciones, quae, ut modo diximus, a Judaeis habentur; Cauponarum, Pagorum, praediorum conductiones, a quarum rerum exercitio tot ac tanta in Christianos homines praedicia dimanant; alia insuper accedunt absurda, quae si rite expendantur, iis, quae exposita fuere, majus damnum, ac perniciem asferre possunt. Quod enim gravissimum censendum est, ipsi Judaei in Magnatum domos ad domestica, sive oeconomica rei gerenda munus, quod Magisterii Domus nomine venit, admitti, in unius domus tamquam conturbatio cum Christianis versantes, imperii specimen super eisdem assidue praeserunt, atque ostentant. Jam verò in Urbibus, & Locis, non modò Judaeos Christianis passim permixtos cernere est, sed illud absurdi adjungitur, quod iidem Christianos utriusque sexus etiam pro famulis servitio suo addictos domi retinere minime vereantur. Porro autem ipsi Judaei cum exercendis mercaturis potissimum occupentur, postquam ea via grandem pecuniam summam confecerunt, nimio usurarum excessu Christianorum census, ac patrimonia penitus exhauriunt: ac licet ipsi etiam a Christianis hominibus cum gravi, & immodico seipore pecunias cum suarum Synagogarum fideiussione mutentur, facile cuique attendenti patet, id ea causâ ab eisdem fieri, ut copia nummorum a Christianis habitâ, eaque in mercaturis faciendis occupatâ, non solum ex ea tantum lucri faciant, quantum pacto saenori solvendo satis sit,

tinuunt, ut pluribus in rebus supra Incolas Fideles se erigerent.

Urque utiliores per Poloniae negotiaciones & procuraciones ad se pertinerent.

Ac etiam durioris imperii & jurisdictionis speciem iisdem in Christianos exercere.

Irem Christianorum famulatu uti conspiciuntur.

Usuras in Christianos exercere, vel contra peccatum usurarum peccationem, eos sibi addictos retineant.

simul-